

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4736

1825

C A S U I S T I C I .

1826

ris in *tres particulas* distributio, quae in *Trātatus et Capitula* abeunt. Ipsummet inchoat Prologo: *Quoniam secundum quod dicit propheta Malachias, ymo Dominus per Malachiam: Labia sacerdotis custodiunt scientiam &c.* instruitque potissimum de VII. Sacramentis. Librarii coronis: *Scriptum per me Mathiam Hayder feria 3^a. in die sancti sixti in lembelstarff Anno domini 1454.* quod Oppidum infer. Austr. nunc Leubersdorf, vel Loibersdorf adpellatur.

II. fol. 193. M. Jodoci Weiler de Hailpruna *Trātatus*, ut e calce adsumo, de Casibus Excommunicationis scilicet qui sint de iure uel de consuetudine. Incipit: *Quia, circa literam, Vos estis sal terre, curatus sacerdos comparatur sibi &c.* et in IX. *Lectiones* divisus omnem Excommunicationis, Reservationum &c. materiam in usum Confessariorum egregie pertractat. Pronunciatum fuisse vienne 1450. in calce idem testatur *Mathias Hayder art. Bacal.* scriptor. De Autore saepius in his Commentariis actum est.

III. fol. 270. *Sermones II.* Prior habitus in novi Sacerdotis Primitiis agit de Sacerdotum dignitate, et incipit: *Omnis honorate &c. prima Petri 2 Quia fideles karissimi nouellus summi dei sacerdos &c.* Alter habitus videtur circa Festum Ascensionis in illud: *Vado ad eum, qui me misit. Joh. 16.* Incipit: *Dominus noster iherus cristus in preclaro sermone &c.* sed Scriptor imperfectum destituit.

DCCLXI.

Codex chartaceus lat. Sec. U. 192
XV. Folior. 195. 4. calamo crasco exaratus et miniatus inscribitur in Theca exteriore: *Casus summarij. Puta super V. Libros Decretalium Initium ἀντιγραφον: Gregorius episcopus Seruus Seruorum. Ponitur Titulus papalis cum salutacione et persone quibus scribitur. &c.* Nondum satis dispicio inter Bernhardum Bottonum Parmensen, et Bernhardum de Montemirato Compostellanum, quorum hunc circa an. 1250. illum circa an. 1240. floruisse, utrumque vero Innocentio IV. gratum fuisse ferunt. *Casus Longos super V. Libros Decretal.* a Bibliographis jam huic, jam illi tribui video. Itaque vehementer suspicor, non nisi de uno homine rem esse. Quod si ille praeter *Casus longos*, qui non semel sub Typographiae initia prelo proditi sunt, etiam *Breves reliquit*, hos praesenti Codice contineri censeo; *Casus enim breves Argent.* 1493. f. excusi sunt *Decretalium Sixti et Clementinar.*

DCCLXII.

Codex chartaceus lat. Sec. XV. R. 1109
Folior. 277. 4. non una manu, munde tamen perscriptus et partim rubro distinctus Varia Vienensis continet, quae enumeranda duxi. I. igitur habetur *Dissertatio Epistolaris 17. Capitulis constans Thomae Haselbachii nostri ad Petro-*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4736

1827

C O D I C E S

1828

tronellam Magistrum ac Conven-
tum Sororum ad S. Jacobum s.
Augustini ord. Canon. regularium
in calce data Anno domini 1454.
Conuersonis sanctissimi Pauli die,
de Contractibus Censuum, in quan-
tum liceant, prout jam Vol. I. P.
3. col. 2604. retuli.

II. fol. 49. Tractatus de Discretione *ἀδεσπότος*, constans Capp. 36. quorum 1. incipit: *Quod sola discretio religiosis summe necessaria perducit sine errore ad perfectionem. Bonum est sal. Luc. 13. Sal. discretionem significat. &c.* Definit ultimum: *stabilitas, quam quis voulit expresse, de qua tamen posterius latius dicetur.* Verum nihil sequitur. Praeterea in fronte Opusculi adjectum est: *Iste est tertius tractatus sive tertia pars.* Verum nihil antecedit. Quaerendus igitur est plurium ejusmodi Libellorum parens. Atque hic se offert M. Nicolaus Kempf de Argentina Carthusiae Gennicensis in Austria alumnus, cuius quaedam ex alio Codice jam hoc Vol. indicavimus, vitam vero et Scripta refert Bern. Pezius in Praef. T. IV. Biblioth. Asceticae. Apud eundem etiam T. IX. p. 381. ipsum nostrum de Discretione Tractatum habes, nihil tamen de numero aut ordine Tractatum expeditum.

III. fol. 109. *Questio Vesperialis* M. Pauli de Mellico. Viri hujus, proprio nomine Leubman, etiam astronomica disciplina exculti, Eccl. nostraræ Cathedralis tandem Decani, et a. 1479. ex-

tineti Acta referuntur in P. II. *Scriptor. Universit.* p. 14. et nos alibi hoc Vol. illius meminimus. Quaestio ejus *Vesperialis*, id est, pridie habenda, quam Doctoratus adsumantur Insignia, sic sonat: *Vtrum durante statu generalis Innocentie paradisi incole poterant mori, peccare, ac dampnacionem incurrere?* Quomodo *Vesperiae* in Universitate Vienn. actae sint, vide in *Statut. Facult. Theol. Tit. XVI.* apud Lambec. L. II. c. 5. p. 163. aut in *Analeff. Vindob. Kollar.* T. I. p. 157.

IV. fol. 117. *Questio vesperialis* M. Johannis de Lambaco professi Monasterij ibidem. Ita quidem: *Vtrum durante statu generalis Innocentie et corpus subdereatur anime ac singule eius vires suffissent deo obedienter subiecte?* De hoc Coenobita Benedictino super Austriae nihil mihi compertum.

V. fol. 125. Discutitur Quaestio: *Vtrum in sacramento altaris sit aliquid substantie panis?* Quatuor errores sibi refellendos sumit Disputator: 1) dicentum, Substantiam Panis annihilari. 2) manere una cum Christi Corpore. 3) Suppositum Panis desinere esse secundum suum Esse suppositale Panenitatis. 4) Panem non remanere in Esse suo perfecto, sed quodammodo sopito. Et hunc ultimum errorum ait referri *sub protestatione tamen, et sine eius assertione a Stanislao (de Znoyma) in tractatu, quem prage de presenti conscripsit materia, quemque nos non semel priore Vol. indicavimus.*

Ter-

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4736

1829

C A S U I S T I C I .

1830

Tertium errorem revocatum fuisse *Parisiis* testatur tempore *Engelberti* Abb. *Admontensis*, de quo Polygrapho a. 1331. mortuo videri potest ex aliis *Fabricii Bibliotheca med. Lat.*

VI. fol. 133. In uesperis M. *Mathye de Weinsberg*. 1454. Quaestio: *Vtrum christus resurgens ex mortuis omnem carnem assumptam et sanguinem in passione effusum glorificauerit dotibus gloriois?* Eandem Quaestionem ab *Huso* ventilatam pluries notavimus Vol. I. De Sanguine ait Noſter: *Totus qui de Corpore Christi effluxit, cum ad veritatem humane nature pertineat, in Christi Corpore resurrexit; Sanguis autem ille, qui in quibusdam Ecclesiis pro Reliquis observatur, non fluxit de latere Christi, sed miraculoſe dicitur effluxisse de quadam Imagine Christi percussa.*

VII. fol. 145. habentur Capita de *Gula*, *Luxuria* et *Acedia* excerpta, ut videtur, e Tractatu integro de VII. Vitiis capitalibus.

VIII. fol. 156. Incipit Confessionale de septem Vicijs capitalibus. Secundum Magistrum et Doctores &c. Est Nicolai de Dünkelpühl, ut dictum Vol. I. P. I. col. 226.

IX. fol. 172. Collatio nomine universitatis ad suscipiendum ducem Sigismundum, sed nondum pronunciata. Manus *Thomae de Haselbach*, qui ad calcem adjecit: 1452. incepi hanc collationem in die animarum et collegi per 3. dies subito. et debui pronunciare coram Sigismundo duce austrie regente attiſl. (Athesino s. Tyrolensi) in Denis Codd. Theol. V. II. P. III.

dieta que celebratur eodem anno hic wyenne ex parte una Friderici Imperatoris et ex parte altera Ladislai regis Vngarie, Boemie et ducis Austrie, sed non presentauit se ad istam dietam. Collatio incipit: Serenissime — verbum faciendo ad vestram excellentissimam dominationem quo saltem digne &c. et in Topicis de Principum Officiis insumitur.

X. fol. 176. insertus est Codici Index alphabeticus in Tractatum quendam Juris Canon. scriptus Sec. XIV.

XI. fol. 200. Regimen in Podagra, quod incipit: *Dispositio cuiusdam Honorabilis Patris ac fautoris specialissimi est Passio guttosa seu artetica. Quoniam humor crudus cadit et ruit guttam a venis per earum capita lata a generatione uel a tempore ad iuncturas subiacentes laxas et raras &c.* Tractatur negotium pathologice, diajetetice et therapeutice, fortassis in ipsius *Haselbachii* commodum. Sed nempe: *Tollere nodosam &c.*

XII. fol. 207. Audita. Sub hoc titulo varia Manus multa congeſſit currente calamo, non raro lectu difficultia, partim historica, literaria partim, partim theologicā et canonistica. Ita narrat v. g. *In die sancti Andree apostoli Anno D. MCCCC27. fuit dies frigidissima et audiui a Magistro Nicolao (de Dünkelpühl) quod in capella magistrorum Mis̄am legisset, et preterquam sub canone et circa sumptionem sacramenti ante et post fuisset teſlus*

D capite

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4736

1831

C O D I C E S

1832

capite cum mitra. Hec propter hoc scribo, ut sciatur, quod deus non vult sibi fieri obsequium, nisi rationabile. Varia de Johanne de Palomar inter Legatos Basileenses tunc Viennae commorante, quo loco audiamus Georgium Lichtensteini-um pro se, servisque suis peccati veniam ab illo petentem: Nota das mein Herr von Österreich und ich Jorig von Liechtenstain unter-einander stossig sein gewesen von ettleicher pawren und Hinderfessen wegen, die zehent und überlennt haben, und von mier Jorgen von liechtenstain zu leben vurent, und der mein voruodren saligen und ich lang zeyt in nucz und gewer ge-fessen sein, und derselben pawren sich etteleich von mier zu dem benannten meinen Herren getzogen, und sich Im an (Cohne) meinen willen und an Recht zugesagt hetten. Al- so hat sich gefügt, das ich Jorg von liechtenstain zu derselben pawren ainem etteleich meiner diener gesant und den entpoten hab, daz er zu mier köme die lebenschafft ains zebents von mir nemme und mier mein gerechtkayt und gehorsam darumb tünn scholt, als er mier des schuldig sey. Darauff sein antwurt was. Ich will noch ter (darf) den zehent nicht westen (vestire?) wann es ist mir von Hansen von Rorbach verpoten. Ich wil in aber auff dem veld liggen lassen, und scholt er darauff verderben oder die sam essen. Darnach kommen mei-ner diener funff am andern tag und wolden mier den selben zehent und auch ander mein zehent zu meinen Hannden genügen und pracht ha-

ben. Also het sich der selb pawr mit sechs gerayfigen vnd acht ze-fueffen westellt vnd was mit zwain wegen in dem veld und legt den zehent auff und wolt mir den also enphürt haben über das verspre-chen, daz er vor getan bet. Daz ersahen die selb mein funff diener und riten den wagen zu. Die wurden ver In mit dem zehent fluchtig alßlang vncz daz si mein Diener erritten. Also rannten die selb mein diener in dieselben, die pey dem wagen warden und sprachen zu In: Ir verbeyten pößwicht warum enphürt ir meinen Herren seinen zehent bin, und schussen und flu-gen in sew, domit meiner Diener ainer mit ross mit all ward nider-geflagen gewunnt und gevangen, und der iren ainer von leben zu dem tod pracht. Also hat es sich vergangen. Darauff pit ich ewr wurdikayt. Ir wellet baylsamleich darinn raten, damit ich der sachen gen got enpunden und ledig wurd, und wellet auch sunderleich ratsam sein, damit die vorgenanten mein funff diener, dauon der todtag ge-scheben ist, auch zu gottes gnaden komen und enpunden würden. Quid ad haec Caussarum Pontif. Audi-tor? Si res ita se habet, quod ipse erat in possessorio, et illi rustici spoliabant eum possessione sua in-teruertendo possessionem, et per servos defendendo possessionem su-am deuentum est ad rixas, prout narratur, committimus domino thome presbitero confessori illustrissi-me domine ducisse, quod audita confessione ipsius nobilis et etiam fa-miliarium suorum iniunctaque peni-tentia

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4736

1833

C A S U I S T I C I .

1834

tentia salutari familiaribus, qui interfuerunt rixe, ubi est secutum homicidium, publica iuxta morem beneficium absolutionis impendat. Job. de Palomar Auditor 18. marcij. Anno d. 1435. Negotium a tempore messis a. 1434. satis protractum. Sequuntur et variae aliae hujus Viri Decisiones, Epistola ad Monasterium aliquod de esu Carnium distincta a Tractatu, quem de eadem materia ad Johannem Scotorum Viennae Abb. scripsit, item pia Precatio in usum Alberti II. Imp. ipso ejus anno emortuali 1439. composita, in qua inter alia orat optimus Princeps: *Omnes ministros meos fac omnem impietatem et injustitiam aborrere et libenter et prompte iustifie et tuis beneplacitis ministrare &c.*

XIII. fol. 233. Declaratio facta a M. Narciso (Herz de Perching) et domino ordinario Johanne Polzmächer (Jur. Can. Prof.) ex commissione Episcopi Patauiens. super certis difficultatibus in peragendis anniversarijs a fratribus monasterij scotorum wyenne. Recensus variarum Fundationum et Legatorum, quae vel in desuetudinem venerant, vel cum aliis commixta erant, vel de quorum persolutione dubium erat. Unde hic praedictorum Virorum arbitratu definitur, ad quid deinceps teneatur Monasterium; idque a. 1442.

XIV. fol. 236. p. 2. redeunt iterum Miscellanea ad Forum Conscientiae, Disciplinam claustralem, Res conciliares &c. pertinentia. In his sunt: *Modus brevis et utilis reformationis per M. Job. Nider*

*sacre theologie D. priorem predicatorum in Wyenna. Pro Sororibus s. Marie Magd. in Suburbio Wyennen si de ordine penitencium, quae habebant statuta antiqua sororum sancti Sixti rome degentium ord. pred. sed valde defluxerant. Bulla Nicolai V. 1452. secundum quam Moniales Monasterij sancti Jacobi Wyenne habent auctoritatem eligendi sibi confessorem, lat. et germ. Bulla Indulgentiarum: Vox jucunditatis &c. promulgata Basileae 1436. in Sess. XXIV. ut extat Edit. Venet. Collegit. Concill. Labb. T. XVII. col. 340. Quaestio a M. Narciso Herz in Scholis lecta: *Vtrum Contractus venditionis et emptionis cum pacto de reuendendo rem pro simili pretio venditori ad tempus certum uel incertum, quod vendens et emens interposuerunt, sit vera emptio et contractus licitus. Consolatoria epistola Nouiciorum docens eos, ne temptationibus fracti desistant ab inceptis.* Exaratam puto a Nicolao de Dinkelbübl pro, ut in calce habetur, M. Thoma de cistersdarf pro tunc nouicio in kemniko (Gäming) ord. Kartbusiens. Binae Epistolae Aeneae Silvii tunc apost. a latere Legati, ep. Senensis ex noua Ciuitate (Neostadio Aufr.) prior die 6. Febr. 1454. Altera fine die 1455. Prior incipit: *Venit ad nos pridie Michael puer tuus &c. et ad quandam Doctorum Viennens. directa graviter de iis conqueritur, qui teneram Pueritiam ad emittendum votum ingrediendi Ordinem aliquem religiosum sollicitant, ut anno 13. aetas**

1835

C O D I C E S

1836

tis Michaeli illi factum est. Alterius, quae dispensat cum Vidua contra votum ad secundas Nuptias digressa, initium est: *Ex parte dilecte nobis in Christo N. Wyenne commorantis &c. et inscriptio: Johanni diuinorum socio parochialis ecclesie sancti Stephani &c. Necio, an inter impressas Epistola.*

DCCLXIII.

R. 25 Codex chartaceus lat. Sec. XV. Folior. 255. f. currente calamo per duas columnas exaratus, et minio pernotatus continet: I. *Quæstiones VII. de Indulgentiis*, quarum prima insit: *Primo ergo quero Vtrum indulgencie tantum valeant quantum sonant. Ante responsum ad questum sciendum est. Primo dico quot indulgencie nichil aliud sunt nisi thesaurus ecclesie &c.* Ad quendam Magistrorum Viennensem referendas putem, et fortasse *Henricum de Hassia*, cuius Opusculum de Ecclesiae Clavibus et Indulgentiis memorat Petrejus in Bibl. Carthus. p. 131. quamvis perpetram ad *Henricum de Hassia juniores* referat.

II. fol. 8. sequuntur *Quæstiones de Angelis* pariter scholasticae, hoc initio: *Hic queri solet quam sapientiam habuerint ante casum &c.* Eundem, ut videtur, autrem habent, sed fine mutilae sunt.

III. fol. 11. praevio *Indice*, nullis tamen inscriptionibus prænotati succedunt *Sermones de Tempore per totum annum*, a prima nempe Dominica Adventus usque ad XXV. post Trinit. In sola cal-

ce legas: *Explicit jacobus de tempore.* Hinc intelliges Jacobum de Voragine (*Varaze*) ex O. P. evetum ad infulas Januenses, et humanis exemptum a. 1298. qui præter famosam illam *Legendam auream*, sive *Lombardicam Sermones etiam Quadragesimales*, de SS. et nostros præfentes reliquit. Adi de eo, ejusque Operibus *Scriptt. Ord. Praed. T. I. p. 454.* Sermones plures typis excusi sunt. Contuli editioni *Venetiae 1579. 8. Codicem*, eique deesse deprehendi ad fol. 141. Sermonem III. de Pentecoste, et subsequos III. de sancta Trinitate, qui in edit. decurrunt a fol. 179. (lege 197.) ad fol. 208. At vero in compensationem Codex a fol. 247. Sermones exhibet IX. qui in edit. defunt, et ad Ascensionem Domini, Pentecosten, Trinitatisque mysterium pertinent. Eorum porro initia haec sunt: I. *Qui descendit ipse est, qui ascendit super omnes celos &c.* II. *Pfallite Deo qui ascendit super celum celi &c.* III. *Repleti sunt omnes spiritu sancto &c.* IV. *Ignem veni mittere in terram &c.* V. *De excelso misit ignem in offibus meis &c.* VI. *Si quis diligit me, sermonem meum servabit &c.* VII. *Cor mundum crea in me Deus &c.* VIII. *Benedicat nos Deus, Deus noster &c.* IX. *O altitudo divitiarum sapientie et scientie dei &c.* Qui Sermones omnes habentur inter *Sermones de Sanctis* eadem forma a. 1573. *Venetis excusos.*

DCCLXIV.